SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 9. novembra 2006 *

V zadevi C-344/05 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča, vložene 21. septembra 2005,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata L. Lozano Palacios in H. Kraemer, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Joël De Bry, uradnik Komisije Evropskih skupnosti, stanujoč v kraju Woluwe-St-Lambert (Belgija), ki ga zastopa S. Orlandi, odvetnica, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka na prvi stopnji,

* Jezik postopka: francoščina.

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, R. Schintgen, J. Klučka, sodnika, R. Silva de Lapuerta, sodnica, in L. Bay Larsen (poročevalec), sodnik,

generalni pravobranilec: M. Poiares Maduro,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 13. julija 2006

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 12. julija 2005 v zadevi De Bry proti Komisiji (T-157/04, ZOdl. JU, str. I-A-199 in II-901, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to razglasilo ničnost odločbe Komisije z dne 26. maja 2003 (v nadaljevanju: sporna odločba), na podlagi katere je postalo karierno ocenjevalno poročilo (v nadaljevanju: KOP) uradnika J. De Bryja za obdobje od 1. julija 2001 do 31. decembra 2002 pravnomočno.

Pravni okvir

2 Člen 26, prvi in drugi odstavek, Kadrovskih predpisov za uradnike Evropskih skupnosti, kakršni so veljali za dejstva v tem sporu (v nadaljevanju: Kadrovski predpisi), določa:

„Osebni spis uradnika obsega:

a) vse dokumente o njegovem upravnem statusu in vsa poročila o njegovi sposobnosti, učinkovitosti in vedenju;

b) pripombe uradnika, ki jih je podal glede teh dokumentov.

Vsak dokument je treba registrirati, oštevilčiti in razvrstiti po zaporednem vrstnem redu; institucija ne sme niti uporabiti niti navajati zoper uradnika dokumentov iz točke (a), če o njih ni bil obveščen pred razvrstitvijo."

3 Člen 43 Kadrovskih predpisov določa:

„Najmanj enkrat na dve leti se za vsakega uradnika, razen za tiste z nazivom A 1 in A 2, pripravi periodično poročilo o sposobnosti, učinkovitosti in vedenju v službi pod pogoji, ki jih določi vsaka institucija v skladu z določbami člena 110.

Uradnik se seznani s poročilom. Uradnik ima pravico dati pripombe, za katere meni, da so upoštevne.“

4 Člen 110, prvi in drugi odstavek, Kadrovskih predpisov določa, da splošne določbe za izvajanje teh kadrovskih predpisov sprejme vsaka institucija po posvetovanju s svojim odborom uslužbencev in odborom za Kadrovske predpise, nato se o njih obvestijo uslužbenci.

5 Komisija je 26. aprila 2002 izdala sklep o splošnih določbah za izvajanje člena 43 Kadrovskih predpisov (v nadaljevanju: Sklep SDI 43), s katerim je uveljavila nov sistem ocenjevanja.

6 Člen 1 Sklepa SDI 43 določa vsakoletno sestavitev KOP.

7 Člena 7 in 8 urejata ocenjevalni postopek. Potem ko se ocenjevani uradnik oceni sam, in po pogovoru med njim in ocenjevalcem, njegovim vodjo oddelka, ocenjevalec in potrjevalec, ki je njegov nadrejeni, sestavita KOP, ki ga predložita zainteresirani osebi. Ocenjevani uradnik ima torej pravico zahtevati pogovor s potrjevalcem, ki ima možnost bodisi spremeniti bodisi potrditi KOP. Ta se ponovno predloži zainteresirani osebi. Ocenjevani uradnik lahko nato od potrjevalca zahteva, naj zadevo predloži paritetnemu odboru za ocenjevanje (v nadaljevanju POO). POO se prepriča, da je KOP sestavljen pravično, objektivno in v skladu z običajnimi ocenjevalnimi standardi. Preverja tudi, da so postopki potekali pravilno, zlasti glede razgovorov in rokov. Izda obrazloženo mnenje. To mnenje, ki je bilo vročeno ocenjevanemu uradniku,

ocenjevalcu in potrjevalcu se vroči ocenjevalcu na prvi stopnji, nadrejenemu potrjevalcu, ki bodisi potrdi bodisi spremeni KOP, preden ga predloži zainteresirani osebi. Če se ocenjevalec na prvi stopnji oddalji od priporočil iz mnenja POO, mora svojo odločitev obrazložiti.

8 Julija 2002 je Komisija objavila dokument z naslovom „Sistem za ocenjevanje razvoja kariere uslužbencev – Vodnik“ (v nadaljevanju: vodnik za ocenjevanje). V skladu s tem vodnikom se KOP nanaša na sposobnost, učinkovitost in vedenje vsakega uradnika v službi. Vsa tri poglavja o ocenjevanju, sestavljena glede na te tri omenjene kriterije, so določena z različnimi lestvicami, ki imajo največ šest, deset oziroma štiri točke.

Dejansko stanje

9 J. De Bry, uradnik z nazivom A 5, zaposlen pri generalnem sekretariatu Komisije, je bil ocenjen v KOP z datumom 18. februar 2003 za obdobje od 1. julija 2001 do 31. decembra 2002.

10 Na podlagi Sklepa SDI 43 je zahteval revizijo njegove ocene. Potrjevalec je sicer 19. marca 2003 spremenil nekaj pojasnjevalnih pripomb, vendar so podane ocene ostale nespremenjene.

11 V poglavju „Vedenje v službi“ je bila dodana naslednja pripomba:

„J. De Bry je vedno na razpolago (za) dokončanje dela, pri čemer potrebuje dodatne ure med tednom oziroma konec tedna. Vendar ta razpoložljivost zunaj rednega delovnega časa pogosto sovpada z nespoštovanjem rednega urnika.“

12 J. De Bry je 26. marca 2003 zahteval, naj zadevo obravnava POO. Njegova tožba je bila zavrnjena z odločbo ocenjevalca na prvi stopnji.

13 J. De Bry je 26. avgusta 2003 vložil pritožbo na podlagi člena 90(2) Kadrovskih predpisov. Organ, pristojen za imenovanje (v nadaljevanju: OPI), jo je 6. januarja 2004 zavrnil.

Tožba pred Sodiščem prve stopnje in izpodbijana sodba

14 J. De Bry je 22. aprila 2004 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložil ničnostno tožbo zoper sporno odločbo.

15 Skliceval se je v bistvu na štiri tožbene razloge:

– kršitev člena 14 Kadrovskih predpisov, na podlagi katerega mora vsak uradnik, ki je pri opravljanju nalog pozvan, naj zavzame stališče o zadevi, pri kateri ima glede njenega obravnavanja ali izida osebni interes, ki bi lahko prizadel njegovo neodvisnost, o tem obvestiti OPI;

– kršitev obveznosti obrazložitve;

– neskladnost med nekaterimi pojasnjevalnimi pripombami in ustrezno številčno oceno;

– kršitev pravice do obrambe.

16 V okviru četrtega tožbenega razloga je navedel, da se očitek nespoštovanja delovnega urnika lahko uporabi v KOP samo, če je imel uradnik možnost predhodno izraziti stališča o tem očitku, v tem primeru pa naj se to ne bi zgodilo. O domnevni netočnosti bi moral biti takrat, ko je do nje prišlo, opozorjen na predpis, ki bi mu omogočal, da uveljavi svoje stališče.

17 Sodišče prve stopnje je pozvalo Komisijo, da se za postopek sporne ocene izreče o morebitni ustreznosti člena 26 Kadrovskih predpisov in sodne prakse, na podlagi katere je cilj te določbe zagotoviti spoštovanje pravice uradnika do obrambe.

18 Komisija je odgovorila, da člen 26 Kadrovskih predpisov predpostavlja obstoj „dokumentov“ in ne nalaga, da jih je treba sestaviti zlasti kot pisna opozorila, naslovljena na uradnike.

19 V točki 94 izpodbijane sodbe je Sodišče prve stopnje ugodilo četrtemu tožbenemu razlogu, tako da je v zvezi z očitkom glede delovnega urnika razsodilo, da je Komisija kršila pravico do obrambe, zagotovljeno s členom 26 Kadrovskih predpisov.

20 Zato je v točkah 95 in 96 iste sodbe ugodilo tretjemu tožbenemu razlogu glede tega, da bi bilo treba, ker je bila ugotovitev netočnosti nezakonita, ustrezni očitek obravnavati, kot da ga ni v KOP, tako da bi bistveno vplival na skladnost med oceno „zadostno“ in pripombami v poglavju „Vedenje v službi“.

21 V preostalem je Sodišče prve stopnje tožbene razloge tožeče stranke zavrnilo.

22 Končno je razglasilo ničnost sporne odločbe in Komisiji naložilo plačilo stroškov.

23 V točki 83 izpodbijane sodbe je Sodišče presodilo, da spoštovanje pravice ocenjevanega uradnika do obrambe vključuje, da bi se mu dejstva, kakršna so v postopku v glavni stvari, lahko očitala, če bi bila vpisana v „dokumentih“ v smislu člena 26, prvi in drugi odstavek, Kadrovskih predpisov, ki so bili predhodno vloženi v njegov osebni spis, ali je bil o njih vsaj predhodno obveščen.

24 V točki 86 iste sodbe je Sodišče prve stopnje ugotovilo, da bi bilo treba uradniku, ker bi se sicer kršila pravica do obrambe, ki mu je zagotovljena s členom 26 Kadrovskih predpisov, ob ugotovitvi njegove netočnosti dati pisno opozorilo, in sicer pravočasno, kar pomeni v razumnem roku od očitanega dejanja, kar bi mu omogočilo zlasti učinkovito obrambo svojih interesov bodisi z izpodbijanjem tega očitka bodisi tako, da bi na podlagi tega očitka izboljšal svoje vedenje v službi, čeprav samo zato, da bi dobil dobro oceno.

25 Sodišče prve stopnje je poleg tega v točki 91 izpodbijane sodbe presodilo, da točka 3.1 vodnika za ocenjevanje, ki naj bi ga Komisija določila kot pravilnik ravnanja, poziva ocenjevalce, naj celotno ocenjevalno obdobje skrbno zbirajo delovne primere, shranjujejo njihove kopije ali delajo zapiske. V isti točki izpodbijane sodbe je poudarilo, da se morajo v skladu s točko 3.2 vodnika za ocenjevanje povratne informacije nanašati na določena področja vedenja in se sporočiti karseda hitro po opravljenem delu.

Predlogi strank pred Sodiščem

26 Komisija Sodišču predlaga, naj:

– razveljavi izpodbijano sodbo;

– samo odloči v sporu, ugodi predlogom, ki jih je predložila na prvi stopnji, in zato tožbo zavrne;

– podredno, vrne zadevo v ponovno odločanje Sodišču prve stopnje;

– J. De Bryju naloži plačilo stroškov postopka, vključno z njenimi stroški v postopku pred Sodiščem prve stopnje.

27 J. De Bry Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo zavrne kot očitno neutemeljeno,

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

Pritožba

28 Pritožnica navaja en razveljavitveni razlog, razdeljen na dva dela, s katerim se očita, da je Sodišče prve stopnje napačno uporabilo pravo, na eni strani z uporabo načela spoštovanja pravice do obrambe, in na drugi strani z uporabo člena 26, drugi odstavek, Kadrovskih predpisov.

Trditve strank

29 Komisija v okviru prvega dela pritožbenega razloga zatrjuje, da je Sodišče prve stopnje napačno presodilo obseg splošnega načela spoštovanja pravice do obrambe.

30 Te pravice naj bi se izvajale zgolj v samem postopku, ki lahko vodi k sprejetju akta, ki posega v položaj.

31 Za izdajatelja akta, s katerim se posega v položaj, naj te pravice ne bi vključevale obveznosti, da na zadevno osebo naslovi predhodno opozorilo o začetku postopka.

32 V okviru drugega dela pritožbenega razloga Komisija navaja, da obveznost, ki jo je potrdilo Sodišče prve stopnje, da se pisno zabeleži podatek, ki se lahko očita uradniku, ne izhaja iz člena 26, drugi odstavek, Kadrovskih predpisov.

33 Zadnja določba naj bi predpostavljala obstoj „dokumentov“ v smislu prvega odstavka, točka (a), istega člena. Ta naj ne bi nalagala obveznosti, da se pripravijo taki dokumenti.

34 J. De Bry navaja, da je namen člena 26 Kadrovskih predpisov zagotoviti spoštovanje pravice uradnika do obrambe. Cilj tega člena naj bi bil preprečiti, da odločba OPI, ki vpliva na upravni položaj in kariero ocenjevanega uradnika, ne bi temeljila na dejstvih o njegovem vedenju, ki naj ne bi bila niti vložena v njegov osebni spis niti predložena zainteresirani osebi.

35 Sodišče prve stopnje naj bi torej v skladu z ustaljeno sodno prakso upravičeno razglasilo ničnost sporne odločbe.

36 J. De Bry poleg tega meni, da bi Sodišče prve stopnje moralo dejansko preveriti, ali je Komisija pri sestavitvi KOP uporabila nove notranje smernice, določene predvsem v točki 3.1 vodnika za ocenjevanje, ki bi jih morala upoštevati.

Presoja Sodišča

37 V skladu z ustaljeno sodno prakso je spoštovanje pravice do obrambe v vsakem postopku, ki se uvede zoper osebo in ki lahko vodi k aktu, s katerim se posega v njen položaj, temeljno načelo prava Skupnosti in mora biti zagotovljeno tudi, če ni nobenih pravil, ki urejajo zadevni postopek (glej zlasti sodbi z dne 10. julija 1986 v zadevi Belgija proti Komisiji, 234/84, Recueil, str. 2263, točka 27, in z dne 5. oktobra 2000 v zadevi Nemčija proti Komisiji, C-288/96, Recueil, str. I-8237, točka 99).

38 To načelo zahteva, da mora biti zadevni osebi dana možnost, da primerno predstavi svoje stališče o informacijah, ki se lahko zoper njo uporabijo v ukrepu (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Belgija proti Komisiji, točka 27 *in fine*, in sodbo z dne 3. oktobra 2000 v zadevi Industrie des poudres sphériques proti Svetu, C-458/98 P, Recueil, str. I-8147, točka 99).

39 Vendar se temeljno načelo spoštovanja pravice do obrambe kot procesno jamstvo na področju ocenjevanja uslužbencev Evropskih skupnosti ne more razlagati, kot da določa obveznost predhodnega opozorila pred postopkom, ki vodi k takemu ocenjevanju.

40 Člen 26, prvi in drugi odstavek, Kadrovskih predpisov na to ugotovitev ne vpliva s tem, da možnost očitanja uradniku glede vseh poročil v zvezi z njegovimi sposobnostmi, učinkovitostjo ali vedenjem podreja temu, da se zainteresirana oseba s poročili seznani pred njihovo vložitvijo v uradnikov osebni spis.

41 Ustrezne določbe, katerih cilj je zagotoviti pravico uradnika do obrambe (glej zlasti sodbi z dne 28. junija 1972 v zadevi Brasseur proti Parlamentu, 88/71, Recueil, str. 499, točka 11, in z dne 12. februarja 1987 v zadevi Bonino proti Komisiji, 233/85, Recueil, str. 739, točka 11), se dejansko nanašajo na že obstoječe dokumente. Te določbe preprečujejo, da bi se taki dokumenti med ocenjevalnim postopkom uporabili proti ocenjevanemu uradniku, ne da bi bil z njimi seznanjen pred vložitvijo v njegov osebni spis. Ne določajo pa predhodne priprave dokumentov, ki formalizirajo vsako navedbo dejstev, očitanih zainteresirani osebi.

42 Člen 26 Kadrovskih predpisov torej ne določa obveznosti predhodnega opozorila nič bolj kot samo temeljno načelo.

43 S temeljnim načelom spoštovanja pravice do obrambe se mora zainteresirani osebi pri ocenjevanju omogočiti, da se brani pred zatrjevanjem dejstev, ki se lahko uporabijo zoper njo. Ta cilj je opredeljen zlasti s členom 26, prvi in drugi odstavek, Kadrovskih predpisov ter s Sklepom SDI 43, katerega določbe zagotavljajo spoštovanje kontradiktornosti med celotnim postopkom, kakor je razvidno iz točke 7 te sodbe.

44 Namen temeljnega načela spoštovanja pravice do obrambe tudi ni omogočiti uradniku, da v prihodnje prilagodi svoje vedenje, da bi preprečil dejansko uporabo ugotovljenih dejstev zoper sebe. Kot je generalni pravobranilec poudaril v točkah 53 in 54 sklepnih predlogov, izboljšanje vedenja v službi pomeni cilj, ki presega področje

uporabe spoštovanja pravice do obrambe, kajti istemu cilju je dejansko namenjeno samo ocenjevalno poročilo.

45 S tem, da je Sodišče prve stopnje v točkah 83 in 86 izpodbijane sodbe ugotovilo kršitev pravice do obrambe, zagotovljene s členom 26 Kadrovskih predpisov, ker ni bilo predhodnega pisnega opozorila, je obenem kršilo temeljno načelo spoštovanja pravice do obrambe in člen 26 Kadrovskih predpisov.

46 Na to ugotovitev ne vpliva obrazložitev iz točke 91 izpodbijane sodbe, ki se nanaša na vodnik za ocenjevanje, ki naj bi ga po mnenju Sodišča prve stopnje Komisija sami sebi določila kot pravilnik ravnanja.

47 Čeprav se v poglavju 3 vodnika za ocenjevanje priporoča „pravočasno in konstruktivno povratno informacijo […], ki je dana redno“, s sklicevanjem „na določena področja vedenja“, „kakor hitro je mogoče po opravljenem delu“, in čeprav se ocenjevalci pozivajo, „da zberejo delovne primere […], da shranijo kopije ali naredijo zapiske“, je v tem poglavju prav tako navedeno, da se povratna informacija da „z na primer uradnimi in neuradnimi ocenjevanji ter na podlagi osebnih razgovorov“. Nikakor torej ne določa sistematične sestavitve pisnega opozorila za vsako dejstvo, ki bi lahko bilo predmet očitka.

48 Končno je treba ugotoviti, da je zaradi napačne uporabe prava pri razlagi temeljnega načela spoštovanja pravice do obrambe in člena 26 Kadrovskih predpisov Sodišče prve stopnje v točkah 95 in 96 izpodbijane sodbe nepravilno sklepalo o neskladnostih v KOP, nato pa ugodilo tretjemu tožbenemu razlogu, ki mu je bil predložen (glej točko 20 te sodbe).

49 Iz zgoraj navedenega je razvidno, da je treba izpodbijano sodbo delno razveljaviti, če se je z njo razglasila ničnost sporne odločbe zaradi kršitve pravice do obrambe, zagotovljene s členom 26 Kadrovskih predpisov, in zato zaradi neskladnosti med nekaterimi pojasnjevalnimi pripombami in ustrezno številčno oceno, kar zadeva očitek o nespoštovanju delovnega urnika.

Posledice razveljavitve izpodbijane sodbe

50 Če Sodišče razveljavi odločitev Sodišča prve stopnje, lahko v skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča samo dokončno odloči o zadevi, če stanje postopka to dovoljuje.

51 V obravnavani zadevi je treba uporabiti to določbo, saj stanje postopka to dejansko dovoljuje.

Tožbeni razlog: kršitev pravice do obrambe

52 Iz razlogov, naštetih v točkah od 37 do 44 te sodbe, niti temeljno načelo spoštovanja pravice do obrambe niti člen 26, prvi in drugi odstavek, Kadrovskih predpisov možnosti, da se očitano dejstvo upošteva v KOP uradnika, ne podrejata temu, da se pred postopkom, ki vodi k izdaji tega poročila, zainteresirana oseba s na to dejstvo pisno opozori in se z njim seznani.

53 Tožeča stranka torej Komisiji neutemeljeno očita, da je v spornem KOP upoštevala očitek o nespoštovanju delovnega urnika, ne da bi jo pred ocenjevalnim postopkom na to opozorila.

54 Tožbeni razlog kršitve pravice do obrambe je treba zato zavrniti.

Tožbeni razlog neskladja med nekaterimi pojasnjevalnimi pripombami in ustrezno številčno oceno, kar zadeva očitek o nespoštovanju delovnega urnika

55 Ker ugotovitev netočnosti ni bila razglašena za nezakonito, je treba očitek, ki na tej ugotovitvi temelji, obravnavati, kot da je zakonito vključen v besedilo spornega KOP.

56 V teh okoliščinah torej ni prizadeta skladnost med oceno „zadostno“ in pripombami v poglavju „Vedenje v službi“.

57 Iz tega sledi, da je treba tožbeni razlog, ki se nanaša na skladnost med nekaterimi pojasnjevalnimi pripombami in ustrezno številčno oceno, prav tako zavrniti glede očitka o nespoštovanju delovnega urnika.

58 Iz navedenega izhaja, da je treba tožbo zavreči.

Stroški

59 Člen 122, prvi odstavek, Poslovnika določa, da če je pritožba utemeljena in Sodišče samo dokončno odloči v sporu, odloči tudi o stroških. Na podlagi člena 69(2) tega poslovnika, ki se prav tako uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 118 istega poslovnika, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Vendar v skladu s členom 70 Poslovnika, ki se ravno tako uporablja na podlagi člena 122, drugi odstavek, tega poslovnika za pritožbe, ki so jih vložile institucije, te v sporih med Skupnostmi in njihovimi uslužbenci nosijo svoje stroške.

60 J. De Bry v obravnavani zadevi s svojimi tožbenimi razlogi ni uspel, in Komisija je predlagala, naj se mu naložijo stroški. Na podlagi zgoraj navedenih določb Poslovnika je treba odločiti, da vsaka od strank nosi svoje stroške, povezane s tem postopkom, in tiste, ki jih je priglasila v okviru postopka na prvi stopnji.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. Sodba Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 12. julija 2005 v zadevi De Bry proti Komisiji (T-157/04) se delno razveljavi, če se je z njo za nično razglasila sporna odločba Komisije z dne 26. maja 2003, na podlagi

katere je postalo karierno ocenjevalno poročilo uradnika J. De Bryja za obdobje od 1. julija 2001 do 31. decembra 2002 pravnomočno, zaradi kršitve pravice do obrambe, zagotovljene s členom 26 Kadrovskih predpisov za uradnike Evropskih skupnosti, in zato zaradi neskladnosti med nekaterimi pojasnjevalnimi pripombami in ustrezno številčno oceno, kar zadeva očitek o nespoštovanju delovnega urnika.

2. Tožba se zavrne.

3. Vsaka od strank nosi svoje stroške, povezane s tem postopkom, in tiste, ki jih je priglasila v okviru postopka na prvi stopnji.

Podpisi